

Komárom-e Komárno?

Tényleg csak a „mélymagyarok” szeretnék, hogy a szlovákiai magyar településeket magyar nevükön emlegessük? Vonatkozik „nyelvi illemszabály” a földrajzi nevek használatára? Mi értheti a szlovákiai magyarok érzékenységét? Olvasónk egy kettészakadt város nevei kapcsán kérdez.

Jakab nevű olvasónk hosszasan vezeti fel azokat a kérdéseket, melyekre választ vár:

Egy gazdasági jellegű weboldalon a bejegyzés írója úgy fogalmazott, hogy az eurós számlanyitás miatt „Komáromba elvonatozva pár perc alatt át tudsz sétálni Komarno-ba a hídon”.

Amikor felhívtam rá a szíves figyelmét arra, hogy egy magyar nyelvű szövegben „illene” a város magyar nevét is (!) feltüntetni, akkor kétféle érvet is hozott fel. Egyrészt az ilyesmit csak a mélymagyarok (!) kérnek, másrészt egy átlagos magyarországi magyar úgysem tudja, hogy hol van Révkomárom (vagy Öregkomárom vagy Észak-Komárom).

Mindenekelőtt arra szeretnék felhívni a figyelmet, hogy a szóban forgó település neve szlovákul nem Komarno, hanem Komárno. Mi elsősorban ezt tennénk szóvá a cikkkel kapcsolatban, de emellett sajnos más hasonló hibákat is említhetnénk. Például az Erste-csoport szlovákiai tagjának neve nem Slovenska Sporitelna, hanem Slovenská sporiteľňa – ha a cikk szerzője lusta kikeresni a billentyűzetéről a magyar ábécéből hiányzó betűket (ř – Ctrl+2, ĺ; ň – Ctrl+2, n), és átmásolni sem hajlandó őket valahonnan, az á-t akkor is le tudná írni.

Lássuk ezután, hogy mik is Jakab kérdései.

1. Valóban mélymagyarozással lehet vádolni azt a személyt, aki egy szlovákiai, ámde magyar többségű város magyar nevének a feltüntetését is kéri? Hangsúlyozom, hogy „is”, tehát nem a „Komarno” szó helyett. Mondjuk úgy, hogy „Komáromba elvonatozva pár perc alatt át tudsz sétálni Révkomáromba (Komarno-ba) a hídon”.

Úgy gondoljuk, az a természetes, hogy amelyik településnek van bevett magyar neve, azt azon emlegessük. Természetesen ha valaki rákérdez arra, hogy valaki más miért nem így tesz, semmiképpen nem lehet „mélymagyarokodásnak” nevezni (bármit is jelentsen egyébként ez a kifejezés).

Abban azonban igazat kell adnunk a kritizált szerzőnek, hogy bizonyára nem minden magyar anyanyelvű tudja, hogy a Révkomárom vagy az Öregkomárom elnevezés a város melyik felére (vagy ha úgy tetszik, melyik városra) vonatkozik – sőt abban sem vagyunk egészen biztosan, hogy az Észak-Komárom elnevezés alapján mindenki számára világos lesz, hogy a szlovák oldalról van szó (És nem a magyarországi város északi feléről.) A Komárno elnevezés azonban mindenki számára egyértelmű. Persze ha a szövegösszefüggésből világos, hogy a szlovák oldalról van szó, akkor lényegében mindegy, melyik elnevezést használjuk – akár a Komárom is megteszi.

A fentiekből az is egyértelmű, hogy a városnak nincs olyan bevett neve, amely alapján egyértelműen azonosíthatnánk. Ettől függetlenül a legjobb megoldásnak azt tartanánk, hogy a szövegben valamelyik magyar nevet használják, és zárójelben adják meg a szlovák elnevezést – ugyanakkor ebben az esetben megértéssel fogadnánk azt is, ha valaki csak a szlovák változatot használja.

2. A magyarországi magyar médiák többnyire milyen néven emlegetik ezt a települést? Tudtommal úgy, hogy Révkomárom.

Erre a kérdésre alapos kutatás nélkül nem tudunk válaszolni. A neten való előfordulásokból rögtönzött statisztika alapján valóban úgy tűnik, hogy a Révkomárom jóval gyakoribb, mint az Öregkomárom, ám az Észak-Komárom esetében már nehezebb számolni, hiszen nem

tudjuk, mikor vonatkozik a szlovák oldalra, és mikor a magyarországi település északi részére. Ráadásul előfordul, hogy a várost egyszerűen Komárom néven emlegetik (a nyest cikkeiben e településnév legtöbbször a szlovák oldalon álló városra vonatkozik) – ezt az elnevezést használja vonatkozó szócikkében a magyar Wikipédia is. Könnyen lehet, hogy a Komárom ebben a jelentésében is gyakoribb, mint a Révkomárom – ezt persze nehéz lenne igazolni.

3. Önök szerint egy „átlagos” magyarországi magyar számára melyik városnév lehet ismertebb: Révkomárom vagy Komarno? Ha valóban tényleg a Komarno, az vajon indokolhatja-e a magyar nyelvű elnevezés mellőzését?

Tippelhetni tippelhetünk, de alapos kutatások nélkül véleményünk csak egy vélemény lesz a sok közül. A Révkomárom nevet valószínűleg kevesebben ismerik, mint Komárom nevét, és bizonyára sokan vannak, akik nem tudják, hogy a Révkomárom elnevezés melyik várost takarja. Sőt azt is elképzelhetőnek tartjuk, hogy nem kevesen ismerik mind a két elnevezést, de nem biztosak abban sem, hogy a két település közel esik-e egymáshoz: Abony és Füzesabony, Tarján és Salgótarján sem szomszédosak, hogy olyan példákat, mint Győr és Diósgyőr vagy Tapolca és Miskolctapolca, ne is említsünk. A Komarno legalább annyiban egyértelmű, hogy aki hallott róla, valószínűleg azt is tudja, hogy szlovákiai településről van szó (még akkor is, ha közelebről nem is tudja elhelyezni a térképen).

Mindez természetesen indokolhatja, hogy a szlovák nevet használjuk, de mint említettük, nem ezt tartjuk a legcélszerűbb megoldásnak. Úgy véljük azonban, ilyenkor a legjobb megoldás a türelem és a megértés. Nem kell másokon számon kérni, hogy ugyanúgy gondolkozzanak és cselekedjenek, mint mi.

4. Egy, elsősorban magyarországi magyaroknak szóló szöveg megfogalmazásakor tekintetbe kell-e venni a szlovákiai magyarok „érzékenységét”? Hiszen nekik bizonyára nem esik jól, ha a magyar nyelvű szövegben csak és kizárólag a szlovák változattal találkozunk.

Olvasónk szerint a szlovákiai magyaroknak „bizonyára nem esik jól” – de mire alapozza ezt? Mi nem ismerünk olyan kutatást, mely a szlovákiai magyarok erre a kérdésre vonatkozó véleményét vizsgálja. Egyáltalán nem vagyunk biztosak abban, hogy a szlovákiai magyarok véleménye ebben a kérdésben egységes. Mi több, inkább azt feltételeznénk, hogy különböző településekkel kapcsolatban különbözik.

Másrészt azt is figyelembe kell venni, hogy ez a kifogásolt szöveg kifejezetten magyar állampolgároknak szól, tehát ebben az esetben a szlovákiai magyarok véleménye másodlagos. (Ha például szlovákiai magyar nyelvű tankönyvekről lenne szó, egészen más lenne a helyzet.) Persze lehet, hogy van olyan szlovákiai magyar, akit ez zavar, de egyelőre nem tudunk olyanról, hogy szlovákiai magyarok tömegesen véleményt nyilvánítottak volna a szlovákiai települések magyar sajtóban használt neveiről.

Forrás:

<https://www.nyest.hu/hirek/komarom-e-komarno>